

A Győri Ítéltábla dr. Illés Mária ügyvéd által képviselt **felperesnek** - dr. Békésiné dr. Tóth Ilona ügyvéd által képviselt **beavatkozó** által támogatott dr. Karsay Zsófia ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Győrben, 2011. január 28. napján 18.P.21.000/2007/77. szám alatt hozott ítélet ellen az alperesi beavatkozó részéről 78. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, a felperes által Pf.3. sorszám alatt benyújtott, valamint az alperes által Pf.4. és Pf.6. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatja.

Az alperes által a felperesnek 15 napon belül fizetendő kártérítés összegét 1.032.035 (egymillió-harminckettőezer-harmincöt) forintra és 1.000.000 (egymillió) forint után 2004. október 10. napjától, 7.035 (hétezer-harmincöt) forint után 2004. november 14. napjától, 25.000 (huszonötezer) forint után 2004. október 10. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira leszallítja.

A felperes által a Magyar Államnak az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására fizetendő le nem rótt eljárási illeték összegét 447.900 (négy száznegyvenhétezer-kilencszáz) forintra felemeli.

A felperes által 15 napon belül az alperesnek fizetendő perköltség összegét 350.000 (háromszázötvenezer) forintra, a beavatkozónak fizetendő elsőfokú perköltség összegét 175.000 (egyszázhetvenötezer) forintra felemeli.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit ezt meghaladóan helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes és az alperesi beavatkozó részére 50.000 - 50.000 (ötvenezer-ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására megfizetni 165.000 (egyszázhatvanötezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Köteles az alperesi beavatkozó az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására megfizetni 60.000 (hatvanezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, 30.000 (harmincezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság kötelezte alperest 2.032.035 forint és járulékai megfizetésére, ezt meghaladóan felperes keresetét elutasította. Rendelkezett továbbá a le nem rótt eljárási illeték, valamint a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes 2004. október 10. napján a ... frsz-ú személygépkocsival balesetet okozott, áttért a menetirány szerinti bal oldalra és ott nekiütközött a szemből szabályosan közlekedő, felperes által vezetett ... frsz-ú személygépkocsinak. A balesetet kizárólag az alperes okozta, a felperest annak bekövetkezésében közrehatás nem terheli. A felperes bekötött biztonsági övvel közlekedett.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy felperes ruházata a balesetben tönkrement. Az eljárás során beszerzett igazságügyi szakértői vélemények alapján megállapította, hogy a felperes egészségi állapota alapján 10 % össz-szervezeti egészségkárosodás állapítható meg, melyből 5 % baleseti eredetű. A felperes a baleset következtében a bal oldali térdkalács törését, a bal oldali térdizület elülső és hátulsó keresztszalagjának szakadását, a jobb oldali térdtájék nyílt, roncsolt sérülését, a jobb oldali felkar kétfejú hajlító izmának részleges szakadását és a bal oldali alkar sérülését szenvedte el. A két térdizület mozgástartománya közötti 30 fokos különbség a balesetből ered. A bal oldali térdkalács töréséből eredő mozgásbeszűkülés maradandó fogyatékoságként értékelhető állapot. Ezt meghaladóan a felperesnél kialakult további- a bal oldali vállizületet, a bal oldali csípőizületet, valamint a mindkét oldali térdizületet érintő-mozgástartományi beszűkülések nem hozhatóak összefüggésbe az alperes károkozó magatartásával. A felperes lehajolási nehezítettsége ugyancsak sorsszerű. A felperesnél a balesettel összefüggésben heveny stressz reakció, átmeneti, rövid ideig tartó poszttraumás amnézis és heveny poszttraumás zavar alakult ki, melyek azonban már lezajlottak. Felperes pszichés állapota gyógyultnak tekinthető.

Az elsőfokú bíróság nem látta bizonyítottnak a felperesnek azt az előadását, hogy egy évig volt fekvőbeteg. A felperes kórházi kezelésben részesült, a balesettől számított hat hónapig igényelt ápolást, gondozást. Mozgásában akadályozva három hónapig volt, további három hónapig az alsó végtag csökkent terhelhetősége miatt szorult segítségre. Kórházból történő haza kerülését követően otthonában hozzátartozói ápolták.

A felperes vagyoni kártérítés iránti igényét a megyei bíróság 32.035 Ft erejéig találta alaposnak, figyelemmel arra is, hogy a személygépkocsiban bekövetkezett kárt alperes felelősségbiztosítója, az alperesi beavatkozó megtérítette.

A felperes a balesetet megelőzően szabadidejében nyugdíját kiegészítő tevékenységet, síoktatást végzett, elvégezte a ház körüli munkákat is. Egész életében sportosan élt, de öregkori betegségei nála is előjöttek, lábon kihordott egy infarktust, szívproblémái miatt gyógyszert szedett. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes jelenleg minden olyan tevékenységben akadályozva van, mely az alsó végtag tartós, nagy erőfeszítésével jár, beleértve minden ilyen jellegű kerti munkát, szabadidős tevékenységet. Korábbi sportos életvitelét folytatni nem tudja. A felperes kisebb részben a balesetből kifolyólag nem élhet teljes életet.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a 190/2004. (VI.8.) Korm. r. 8.§ (1) bekezdésének értelmezése szerint a felperes nem kizárólag a biztosítóval, hanem a károkozó alperessel

szemben is érvényesítheti kárigényét, ezért az alperes által hivatkozott permegszüntetés feltételei nem állnak fenn.

A felperes vonatkozásában a biztonsági öv hiányára a perben nem merült fel adat, ezért a Ptk.340.§ (1) bekezdése alapján - a felperes közrehatásának hiányára figyelemmel - az alperes a felperest ért teljes kárért helytállni tartozik.

A megyei bíróság a felperes által igényelt 6.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés eltúlzottnak találta. Hangsúlyozta, hogy a felperes életvitelében megállapítható változás csak részben áll okozati összefüggésben a perbeni balesettel. A baleset fizikai következményei vélhetőleg fennmaradnak, de ezek csak kis mértékben akadályozzák a felperest a mindennapi életben, nem olyan jelentősek, amelyek magasabb összegű nem vagyoni kárpótlást indokolnának. Erre tekintettel 2.000.000 forint összegben látta megállapíthatónak a nem vagyoni kártérítés mértékét. Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a felperes 75 %-os pervesztességére figyelemmel állapította meg.

Az alperesi beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítési összeg 500.000 forintra és kamataira történő leszállítását, valamint felperes perköltségben marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege eltúlzott, figyelemmel a felperesnél a baleset bekövetkeztében megállapított 5 %-os össz-szervezeti egészségkárosodásra. A felperes életkorára, természetes kórokú betegségeire, balesetből adódó életelnehezülésére, a balesetkori ár- és értékviszonyokra figyelemmel az 500.000 forint és kamatai kellő mértékű ellentételezést nyújtanának a felperesnek. Az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítési összeg rendszerint 20%-os munkaképesség csökkenés esetén kerül megállapításra.

A kamatfizetésre kötelezés sem alapos, mivel az általános gyakorlat szerint az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok figyelembe vétele esetén a bíróság kamatfizetésre kötelezéstől eltekint.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesi beavatkozó fellebbezésének elutasítását és az alperes, illetve alperesi beavatkozó perköltségben marasztalását kérte. Csatlakozó fellebbezésében kérte a nem vagyoni kártérítés összegének kereseti kérelem szerinti felemelését és az elsőfokú ítélet kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását, továbbá erre tekintettel az elsőfokú perköltség mellőzősét, illetve méltányos csökkentését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét méltánytalanul alacsony összegben határozta meg. Felperes maradandó fogyatékoságára, megváltozott életvitelére, a gyógyulás elhúzódására, a baleset következtében elszenvedett fájdalmakra, megpróbáltatásokra, valamint a sportos életvitel jelentős korlátozottságára figyelemmel indokolt a kereseti kérelemnek megfelelő összegű nem vagyoni kártérítés megfizetése.

A másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában hivatkozott arra, hogy a felperes a nem vagyoni kártérítés összegét a baleset időpontjában fennálló általános biztosítói gyakorlat alapján terjesztette elő. Előadása szerint „nem tudja szeretni magát”, ebből az következik, hogy más sem tudja őt szeretni, s ez a körülmény a felperes baleset előtti szexuális életét is negatívan befolyásolja.

Alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet alperesi beavatkozó fellebbezésének megfelelő megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint felperes egészségkárosodása csupán 5%-os, maradandó sérülése nem keletkezett, felperes egészségkárosodása sorsszerű élethelyzetéből, életvitelének megnehezülése személyiségéből adódik. Az elsőfokú ítéletben megítélt nem vagyoni kártérítésre 20%-os munkaképesség csökkenés esetén kerülhetne sor.

Előjáróban rögzíti az ítéletábra, hogy az alperes Pf.4. sorszám alatt, határidőben benyújtott kérelmét, melyet Pf.6.sorszám alatt pontosított, illetve kiegészített a Pp.239.§-a alapján alkalmazandó Pp.3.§ (2) bekezdésének megfelelően, tartalma szerint csatlakozó fellebbezésként vette figyelembe.

Az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253.§ (3) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak, alperesi beavatkozó fellebbezését, valamint alperes csatlakozó fellebbezését részben alaposnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékok okszerű, a Pp.206.§ (1) bekezdésének megfelelő mérlegelésével állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban - a felperes nem vagyoni kárpótlás iránti igényének összegét érintően - téves.

Az elsőfokú bíróság- figyelemmel arra, hogy alperes szlovák állampolgár, illetve Szlovákiában rendelkezik lakóhellyel -, érdemben helytállóan járt el, amikor a felperes kárigényével kapcsolatban a magyar jogot alkalmazta A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról („Róma II.”) szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2007. július 11-i 864/2007/EK rendelete 4. cikk (1) bekezdése szerint a jogellenes károkozásból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra a károkozás helye szerinti ország jogát kell alkalmazni.

Helytállóan állapította meg a megyei bíróság, hogy felperes az alperest közvetlenül perelheti, ennek jogalapját azonban nem az elsőfokú ítéletben hivatkozott 190/2004. (VI.8.) Korm. r. 8.§ (1) bekezdése képezi. Ez a jogszabályi rendelkezés a károsultnak nem a károkozóval, hanem a felelősségbiztosítóval illetve a Kártalanítási Számla kezelőjével szembeni igényérvényesítés lehetőségét teremti meg.

A károsult felperes a károkozó alperessel szemben a Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján léphet fel, miszerint aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. A fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának kártérítési felelősségét nem érinti az a körülmény, hogy a kárért a biztosító a felelősség biztosítás szabályai szerint helytállni tartozik. A felperes kára az alperes személygépkocsijának fokozott veszéllyel járó tevékenységével okozati összefüggésben keletkezett. Az alperes tehát a Ptk 345. §-ának (1) bekezdése alapján kártérítésre köteles függetlenül attól, hogy a felelősségbiztosítás szabályai szerint azért a biztosító helytállni tartozik-e. A felperes igénye szempontjából közömbös, hogy az alperes e felelősségét át tudja-e hárítani a felelősségbiztosítás vagy más biztosítás alapján a biztosítóra vagy sem (BH1990.140.).

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy az alperesi beavatkozó a felperes közrehatására alappal nem hivatkozhat, felperes vonatkozásában a biztonsági öv alkalmazásának hiányára az elsőfokú eljárásban peradat nem merült fel. Megjegyzi ugyanakkor az ítéletábra, a kialakult bírói gyakorlat alapján a nem vagyoni kárpótlás esetében nincs helye kármegosztásnak a károsult és a károkozó között. Amennyiben a nem vagyoni kárpótlás jogalapja és összegszerűsége megállapítható, a károkozót a teljes összeg megfizetésére kell kötelezni. A bíróság kizárólag a kárpótlás mértékének meghatározása során értékelheti, hogy a károsult felróható magatartása nélkül a kár nem, vagy nem ilyen mértékben következett volna be (BDT2009.1958, BDT2006.1471, BDT2005.1285, BDT2001.357).

A Pp. 235.§ (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén- reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

Felperes szexuális életében bekövetkezett negatív változásra alappal nem hivatkozhat. Az elsőfokú bíróság a felperest a bizonyítandó tényekről, bizonyítási kötelezettségéről kioktatta. Ezt követően a felperes a szexuális életével kapcsolatban az elsőfokú eljárásban az utalás szintjét meghaladó, konkrét előadást nem tett, bizonyítási indítvánnyal nem élt. Ezért felperes ezen hivatkozása a másodfokú eljárásban a Pp.235.§ (1) bekezdése alapján nem vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kárpótlás jogalapja tekintetében az egyébként aggálytalan szakvéleményekben foglaltakat helytállóan értékelte, azonban a nem vagyoni kárpótlás összegét túlzott mértékben állapította meg.

A nem vagyoni kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, általában életvitelének a körülményekhez igazodó alakításában és egyidejűleg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetőleg más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a hátrányokat, amelyek a károsodás folytán a károsultat érték.

Az elsőfokú bíróság által a szakértői vélemény alapján helyesen rögzített tényállásból megállapítható, hogy felperes életvitele bár valóban elnehezült, mozgása, sportolási lehetőségei korlátozottak, azonban ezen változások csak kis mértékben állnak okozati összefüggésben a balesettel, túlnyomórészt a felperes életkorából adódó sorsszerű betegségekre vezethetők vissza. A felperes 5%-os balesetből adódó össz-szervezeti egészségkárosodása minimálisnak mondható. Maradandó fogyatékosként a balesetből eredeztethetően a bal oldali térdízület mozgástartományi beszűkülése értékelhető, azonban az életkorból adódó sorsszerű komponens itt is valószínűsíthető. Felperes jelenlegi pszichés állapota ugyancsak nem hozható a balesettel összefüggésbe.

Erre figyelemmel az ítéletábra az felperest ért jogsérelem súlyosságát, a kialakult bírói gyakorlatot, a kártérítés idején fennálló ár-értékviszonyokat megfelelően értékelve és mérlegelve 1.000.000 forint és kamataiban állapította meg a felperesnek járó nem vagyoni kárpótlás mértékét, amely alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrány kiküszöbölésére.

Felperes hivatkozását, miszerint a kereseti kérelemben előterjesztett kártérítési összeg a baleset idején fennálló biztosítói gyakorlatnak megfelel, az ítéltábla a nem vagyoni kárpótlás összegének meghatározásánál figyelembe venni nem tudta. E hivatkozását felperes semmilyen adattal nem támasztotta alá.

Az alperesi beavatkozó hivatkozása a kamatfizetési kötelezettség mellőzését illetően nem alapos. A Ptk. 355. §-ában foglalt rendelkezések és ehhez kapcsolódóan a Ptk. 360. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a 301. §-ában írt szabályok azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mint amilyenben akkor lett volna, ha a károsodás nem következik be. Az ítélkezési gyakorlat lehetőséget teremt arra, hogy a bíróság a károkozás, vagy az elbírálás idején fennálló ár- és értékviszonyokban határozza meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Ez utóbbi azonban a bíróság számára kivételes lehetőség abban az esetben, ha a károkozás, illetőleg az elbírálás idején irányadó ár- és értékviszonyokban olyan jelentős eltérés mutatkozik, amely miatt a károkozáskori értékviszonyok szerinti kártérítés a reparációs célt nem szolgálja. A bíróság ilyenkor az időközben bekövetkezett ár- és értékviszonyok változását kifejező, az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével határozza meg a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése szerint sajátos cél kielégítését szolgáló nem vagyoni kárpótlás összegét. Ebben az esetben a károkozástól kezdődően kamatot felszámítani valóban nem lehet (EBH2009.2041, EBH1999.17., BH1996.472., BH1996.35.).

Az elsőfokú bíróság ítélete alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a nem vagyoni kárpótlás összege a károkozás idején fennálló ár- és értékviszonyok alapján került meghatározásra. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az alperest kamat megfizetésére is kötelezte.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta és a nem vagyoni kárpótlás összegét 1.000.000 forintra, ekként az alperesnek a felperes részére fizetendő kártérítés összegét 1.032.35 forintra leszállította.

Ez a megváltoztatás kihatással volt az elsőfokú perköltség összegére is. A felperes az elsőfokú eljárásban 90%-ban lett pervesztes, ezért az ítéltábla a perköltség összegét a Pp. 81.§ (1) bekezdése értelmében a megváltozott pernyertességi-perveszteségi arányok szerint módosította.

A másodfokú eljárásban a felperes csatlakozó fellebbezésében vitatott érték (4.000.000 forint) után az illeték 120.000 forint, melyet a felperes a pervesztességére tekintettel a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles. Alperesi beavatkozó fellebbezésében, valamint alperes csatlakozó fellebbezésében vitatott érték (1.500.000 forint) után a fellebbezési illeték 90.000 forint, a csatlakozó fellebbezési illeték 45.000 forint. E vonatkozásban alperes és alperesi beavatkozó 75%-ban lett pervesztes, így a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján köteles alperes megfizetni 30.000 forint, míg felperes 45.000 forint fellebbezési illetéket. Az alperesi beavatkozó személyes költségmentessége folytán 60.000 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam visel.

A másodfokú eljárásban felperes túlnyomórészt pervesztes lett, ekként a 81.§ (1) bekezdésére figyelemmel köteles az alperes és az alperesi beavatkozó részére perköltséget fizetni. Az ügyvédi munkadíj Áfá-t is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítélet a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (1), (2) , (5) és (6) bekezdései alapján határozott.

G y ő r, 2012. március 22. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Vass Mária sk.
bíró